

delt gelieven te weten dat het voordeeliger is, Goud na 't wit, als na 't roodt te koop. Alhoewel in kleine quantiteiten, daar niet op wert geregardeert, zo en twyfel ik geensints, of op die plaatsen, daar die overroode Goude Penningen werden gemaakt, is 't wel bekend, beter koop met Kooper als Zilyer te kunnen aljeeren. Dit is onse hedendaagse Goud Smeeden ook bekend. Noghtans moet ik bekennen, dat alle Goud na 't Rood trekkende, zig fraajer en 't na 't Wit trekkende zich slegter vertoond, als 't inderdaat is. Maar weer te rood gemaakt, zo beneemt het des Goudts vette glans, en zet het zelve een donkere Metaal-agtige kleur by. Zo aan voormelde Penningen, en daagelykse gemaakt werdende Horlogie Kasten, genoegzaam te zien is. Dus blykt het geen kleine weetenschap te zyn, het Goud te brengen op zyn beste kleur, en te gelyk op zyn juste waarde. Hier van by 't aljeeren van Goud nog iets.

Van 't Zilver by of door de steek te probeeren.

DEwyl 't op veele plaatsen gebruykelyk is, het Zilver-Werk by steek te probeeren, zo is 't noodig de onkundige daar iets van te beregten.

Ik houde het probereren van Zilver door steeken van de zelve valeur als 't probereren by Toets, alzo die beide op 't gezigt en

Eer.

Eervaarne behandelingē steunen), en ik prefere de Steek-Proef tot Zilver, dat boven 10. Pen. of 13. leudigh, is houdende, en daar onder lopende houde ik met den Toets.

De reden zyn; dat Zilver onder 10. Pen. te zwart gloeit, zo als daar boven te wit Toest. En daar door wert het oog ligt be-droogen.

De ervarentheid heeft geleert. Dat Zilver met Geel Koper gealjeert, zig by de steek slegter, en by 't Toetsen heeter, zal vertoonen als de innerlyke waarde is.

Het steeken geschied doot een instrument van Staal, met een houten heft op de manier als een kleine Gus, (en werd Bolssteeken genaamt,) met dewelke men uyt zodanige stukken Zilver-Werk, als men probeeren wil, en langwerpig stukje (al vrik-kende) uytsteek. Als meede uit het Proef-Staal waar tegens men wil probeeren, welke uitgestookene stukjes (die men steeken noemt.) Een ieder by de zyne op een schoone blauwe steen moeten werden geleidt, of wel tot voorkominge van abuizen, op 't werk, daar dit uitgestooken zyn, tot dat men het alles gestooken heeft. Dan neemt een zacht-rondt-houds kooltje, daar geen de minste rook aan en is. Boord in 't lang daar recht midden deur een gaatje, of by gebrek van dien, zo neemt 2. dito vlakke kooltjes, bind die met een yferdraat vast teegens mal-

kander. (Deze beide werden Steek Koolen genaamt.) Dan legt men die Steek Koolen eindelijk op wat andere geglommen houdskoolen, daar ook geen rook by moet zyn, want de minste rook doet by 't steek-probeeren quaat, de steek-kobltjes zo vier gevat hebbende, kan men die vervolliglyk met de mont van binnen gloejent blaasen. By vorm van een oventie, dan legt men met een schoone yfere Kooren tang, een ieder steek, een voor een, in die gloejende kool, (die men by 't gebruik in een kleine tang boven een schoone blauwe steen zal houden,) laatse helder gloejen, en dan aanstons op dien steen uitvallen, dog geeft nauwkeurig agt, dat die alle niet te heet, en wel egaal gloejen, zo dat niet wel waargenoomen is, kan op dien steek niet werden geoordeelt. Alle gegloeit zynde, zo legt de Proef-steek, op een schoone Toet-Steen, en daar neevens, een of meer, van de te proberene Steekert, ziet dan of die wel van glans en witheid akkordeeren, zo ja, is 't Zilver egaal, en anders niet. Dan moet geoordeelt werden, hoe veel 't van 't Staal onder of over verscheelt na de kleur die de Steek vertoont. Het is een vastgestelde waarheid, dat het fynste Zilver het witste gloeid, en dien volgens het slechste het zwartste. Dog alle steeken moeten na de binnen kant, die uit het Zilver gestooken is geoordeelt werden; om reden, dat op de buiten

ten kand (ter oorzaak van 't wit-kooiken,) of smeer geen staat te maaken is.

Voorts kan men verscheiden staalen maaken uit fyn, waar van men de regte waarde en gesteltheit wel bekend is, en door dikwils daar teegens te probereren, zal men leeren, op steek, zo wel als op toest, te oordeelen.

Het steeken wind het van 't Toetsen, (in zo ver) dat men een steek binnen uit een stuk Zilver-werk kan doen, Daar het Toetsen niet als aan de buitenste hoeken, kan geschieden.

Beide deze proberingen, zyn alle Goudt en Zilver-handelars, zeer nut; Gemerkt men (zonder 't werk te schenden) de innerlyke waarde daar van, sirka kan weeten.

Maniere om Zilver tussen 2. Kroesen te sineeren.

ALzo men in alle plaatsfen geen Occasi heeft het Zilver dat men moet verwerken en te slegt van Aloo zynde, met fyn te kunnen remedieren, of zo 't met Lood, Tin of iets diergelyk mogt gemengt zyn by een Esajeur te kunnen verkoopen, zo volgt hier beregt hoe men zig in zulken val kan behelpen.

Neemt het te slegt of ongesmeedig Zilver sinelt en giet het aan Garnalejen in Schoon waater, maakt die voors wel droogh, in een